

Monumentnummer*: 510496

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 januari 1999
Kadaster deel/nr 82685/139

Woonplaats* Bontebok
Gemeente* Heerenveen
Provincie* Fryslân

Kadastrale gemeente* Knijpe
Sectie* F
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 14

Omschrijving**

Inleiding

De BOERDERIJ met blokvormig voorhuis is in 1876 in het buurtschap - thans dorp - Bontebok gerealiseerd in opdracht van de vervenersfamilie Hogeveen. Het woonhuis in Eclectische trant is asymmetrisch voor het schuurgedeelte gebouwd. De boerderij is gelegen op een ruim eigen terrein. Voor het huis is een tuin met gazon met borderbeplanting direct aan de openbare weg gelegen. Aan de oostzijde is een historische kleine landschapstuin met verhogingen aan de oostelijke begrenzing ervan. In de tuin met padenbeloop met onder meer rode beuken, een kastanje, een eik en berken is een ovale vijver; het water wordt kunstmatig opgepompt vanuit de Schoterlandse Compagnonsvaart. De hoofdentree, in het midden van de voorgevel en bereikbaar via een tegelpad, wordt thans niet meer gebruikt. Aan de noordzijde van het bedrijfsgebouw is een schuur aangebouwd welke buiten de bescherming van rijkswege valt wegens geringe architectonische waarde en ouderdom, evenals een kalkzandstenen bijschuur en de ligboxstal op het achtererf.

In de vormgeving en detaillering lijkt het object op de boerderij aan Ds. Veenwei 50 in De Knipe; de detaillering van het voorhuis komt overeen met het pand aan de Fok 46 te Heerenveen.

Omschrijving

Het blokvormige woongedeelte van de boerderij heeft een afgeknot schilddak, belegd met zwart geglazuurde gegolfde Friese pannen. Op de vier nokhoeken staan gemetselde schoorstenen met schoorsteenborden. In het zuidelijk dakschild is een gemetselde kajuit boven de entree met een zadeldak met een versierde windveer en bekroond door een piron. De kajuit is voorzien van een drielichtvenster, een zgn. melkmeisje, met een geprofileerde wenkbrouwboog; in de zijgevels zijn driehoekige vensters met een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

straalsgewijze roedeverdeling. Het opgaand muurwerk van het voorhuis bestaat uit bruine bakstenen op een gepleisterde plint. De plint loopt door tot en met de eerste raamtravee van de zijgevels. De gevels worden afgesloten door een brede gevellijst met een gootlijst rondom, die zich voortzet aan de zuidgevel van het schuurgedeelte. De zuidgevel van het woonhuis is geleed in vijf traveeën door lisenen met een gepleisterde lijst en ornamenten in de spiegelvlakken: een middentravee met de entree en aan weerszijden twee raamtraveeën. De toegang heeft een omlijste dubbele voordeur met gesneden middenstijl, een gietijzeren rooster in de panelen en een getoogd bovenlicht; erboven is een sierlijk gepleisterd boogfriesje. De T-vensters tussen de lisenen zijn getoogd en gevat in een geprofileerde omlijsting met kuif. De lijst langs de onderdorpels loopt door tot en met de eerste raamtravee van de oost- en westgevel. De westgevel van het woonhuis heeft twee getoogde vensters met persiennes onder een getoogde strek; voorts een koekoek met provisiekelderraam. De oostgevel van het woonhuis heeft getoogde vensters onder getoogde strek. Op de noordoosthoek van het voorhuis zijn melkkelderramen met gekleurd glas en een sierlijke roedeverdeling. Op de hoek is een gedenksteen met het opschrift: MARCUS ROELS HOGEVEEN MAART 1876.

Het schuurgedeelte van de boerderij heeft een wolfdak belegd met zwart geglazuurde en deels zwart gesmoorde gegolfde Friese pannen. Het zwart geglazuurde gedeelte van het dak correspondeert met het woongedeelte van de boerderij; het gedeelte met de gesmoorde pannen correspondeert met het bedrijfs gedeelte. Twee uileborden van het Friese Wouden-type staan op de wolfeinden. Op de hoek van nok en hoekkepers is een gemetselde schoorsteen. De voorgevel is verhoogd opgetrokken in bruine bakstenen en voorzien van muurankers. De overige gevels van de schuur zijn opgetrokken in gele bakstenen. De entree aan de zuidgevel van de schuur heeft een getoogd bovenlicht met een levensboom. Aan weerszijden daarvan zijn twee getoogde vierruitsvensters onder getoogde strek. In de westelijke gevel zijn drie half rond gesloten ijzeren stalramen en een dubbele deur. In het dakschild is een schoorsteen van het vm. spekhok. In de achtergevel is een mendeur. In de oostelijke zijgevel van de schuur zijn kleine stalramen, deels vernieuwd.

Het interieur bevat nog bijzondere oorspronkelijke onderdelen, onder meer: een schoorsteenpartij (natuursteen geleverd door fa. Van Oostrum, Heerenveen) en een stucwerkplafond in de voorkamer, een gang met geschilderde houtimitaties op de deuren en een stucplafond, een pomp en betegeling in de hal en betegeling voorzien van tableaux in de vm. keuken met o.a. een bijzondere voorstelling van een boerderij.

Waardering

De boerderij, in 1876 in Bontebok gerealiseerd, is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als voorbeeld van dit type boerderij in de regio,
- vanwege de hoge mate van esthetische kwaliteit van het ontwerp,
- vanwege de gaafheid van detaillering en ornamentiek,
- vanwege de hoge mate van architectonische gaafheid van het exterieur en het interieur,
- vanwege de hoge mate van oorspronkelijkheid van het interieur,
- vanwege de visuele gaafheid van de boerderij met oorspronkelijke tuinaanleg en erfbeplanting,
- vanwege de hoge mate van belang voor het aanzien van de streek.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)